

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

POSLOVNO POROČILO 2024

»Cilj ni odvisen od vetra,
ampak od smeri, v katero
usmerite jadro....
Veter je za vse enak.«

(Jim Rohn)

KAZALO

KAZALO	2
KAZALO TABEL	3
UVOD.....	5
1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA.....	5
2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE.....	7
3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA.....	8
3.1 ZAKONI.....	8
3.2 PODZAKONSKI PREDPISI.....	8
3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI.....	8
4. DEJAVNOST ZAVODA	9
5. VIZIJA.....	10
6. POSLANSTVO.....	10
7. DOLGOROČNI CILJI.....	10
POGLED V LETO 2024	12
1. PROSTOR IN INVESTICIJE	12
2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST	12
3. ODPRTOST.....	12
4. KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	13
4.1 PRIRAST GRADIVA 2024	13
4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva.....	14
4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva.....	14
4.1.3 Prirast neknjižnega gradiva	15
4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2022 – 2024.....	15
4.2 ODPIS.....	15
4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA.....	16
5. UPORABNIKI.....	16
5.1 ČLANSTVO.....	16
5.1.1 Novi člani	16
5.1.2 Aktivni člani.....	16
5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov.....	17
5.1.4 Članstvo v letih 2023 in 2024.....	17
6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	17
6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM.....	17
6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI.....	18
6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	18
6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA.....	19
7. OBISK.....	19
7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA.....	19
7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI.....	19
7.2.1 Obisk dogodkov in prireditev knjižnice	20
7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta	20
7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje	20

7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice ..	21
7.2.5 Uporaba elektronski virov	21
7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2019-2023.....	21
8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA.....	22
8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE.....	22
8.1.1 Dogodki v knjižnici.....	22
8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle.....	23
8.1.3 Projekti za odrasle	24
8.1.4 Priložnostne razstave	25
8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo.....	26
8.1.6 Bralne ure	26
8.1.7 Premične zbirke	27
8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO.....	27
8.2.1 Prireditve za mladino	27
8.2.2 Bibliopedagoške ure.....	28
8.2.3 Ure pravljič	28
8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici	28
8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«	30
8.2.6 Priložnostne razstave	30
9. DOMOZNANSKI ODDELEK.....	31
10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER.....	31
11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI	32
11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI.....	32
11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV.....	32
11.3 STROKOVNO DELO.....	32
12. REALIZACIJA PLANA.....	33

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prijava na razpise.....	12
Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2022 -2024.....	12
Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave	14
Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva	14
Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave	14
Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva.....	14
Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah	15
Tabela 8: Prirast neknjižnega gradiva po naslovih	15
Tabela 9: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2022 – 2024	15
Tabela 10: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva	15
Tabela 11: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2024	16
Tabela 12: Novo vpisani člani na dan 31.12.2024.....	16
Tabela 13: Aktivni člani v letu 2024.....	17
Tabela 14: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov	17
Tabela 15: Primerjava članov knjižnice med letoma 2023 in 2024.....	17
Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva na dom.....	17
Tabela 17: Izposoja knjižničnega gradiva na dom po vrsti gradiva	18
Tabela 18: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih.....	18
Tabela 19: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po vrsti gradiva in uporabnikih	18
Tabela 20: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2024	18
Tabela 21: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva	19

Tabela 22: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici	19
Tabela 23: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2024	19
Tabela 24: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2024 v knjižnici	20
Tabela 25: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice	20
Tabela 26: Primerjava med obiskom in izposajo gradiva na dom za leto 2020 – 2024	21
Tabela 27: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2024	31
Tabela 28: Struktura delovnih mest.....	32
Tabela 29: Leto 2024 v primerjavi z letoma 2022 in 2023	33
Tabela 30: Merljivi kazalci - triletno povprečje.....	34
Tabela 31: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva	34

UVOD

Poslovno poročilo, ki je del letnega poročila, pripravlja **mag. Damijana Hrabar**, direktorica in bibliotekarka **Tadeja Raspor**. V nadaljevanju sledijo splošni podatki o zavodu, pravna ureditev in organiziranost zavoda, kadrovska struktura, poročilo o doseženih ciljih in rezultatih z odmiki od plana ter poročilo o drugih dosežkih pri poslovanju v proučevanem obdobju.

Za sestavo poročila o poslovanju Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica so bili uporabljeni podatki iz:

- programa dela za leto 2024
- letnih statistik
- o uporabi knjižničnega gradiva
- o številu izposojenih enot
- o načinu, vrstah in oblikah pridobljenega gradiva
- podatkov o dodatnih dejavnostih in aktivnostih
- standardov SIK Slovenije.

1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 13.313 prebivalcev (SURS na dan 1.1.2024), ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica. Knjižnično mrežo v občini poleg osrednje splošne Knjižnice Makse Samsa, sestavljajo še premične zbirke v Domu starejših občanov, na Snežniku, na Sviščakih, na Mašunu, v Moščenički Dragi (Hrvaška), v Solnem mlinu v restavraciji Škorpion, v Gimnaziji, v vrtcih v Jelšanah in na Pregarjah, ter potujoča knjižnica iz Kopra, ki enkrat mesečno obiskuje sedem krajev (8 postajališč) v Brkinih.

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica je bila kot samostojni zavod uradno registrirana leta 1964.

Skrajšano ime zavoda: KMS

Sedež javnega zavoda: Ilirska Bistrica, Trg Maršala Tita 2

Matična številka: 5051860

Transakcijski račun: 01238-6030370848 pri RUJP Postojna

Davčna številka: 57869197

Telefonska številka: 05 714 41 18

Elektronski naslov: sikilb@knjiznica-ilb.si

Spletna stran: <http://www.knjiznica-ilb.si>

Kulturno in posvetno življenje v občini ima korenine že v preteklosti. Leta 1864 je bila v Ilirski Bistrici ustanovljena Čitalnica, ki je bila 12. po vrsti v Sloveniji. V njej je delovala tudi skromna knjižnica. Po izbruhu 1. svetovne vojne je kulturno življenje zamrlo. Šele po vojni so se domoljubi zopet začeli zbirati v Čitalnici – tu je bila še vedno tudi skromna knjižnica. Leta 1925 pa je italijanska oblast, ki se sprva ni vtikala v kulturno življenje, razpustila Čitalnico. V njene prostore so se naselili Italijani, arhiv in knjige pa so porazgubili. Nekaj stvari so odnesli posamezniki, veliko dragocenega kulturnega pričevanja pa so uničili črnosrajčniki.

Tako se je žalostno končalo poglavje kulturnega in posvetnega delovanja Čitalnice v Ilirski Bistrici. Knjižnica je začela s svojim nekoliko drugačnim delom in programom šele po 2. svetovni vojni. Vedeti moramo, da se je med vojno izgubilo ali dokončno uničilo veliko knjižnega gradiva saj je okupator teptal vse, kar je bilo slovenskega. Po 2. svetovni vojni segajo začetki knjižničarstva v leto 1950. Takrat je delovalo kar 11 ljudskih knjižnic v občini in imeli so 2558 enot knjižnega fonda. Svoje kulturno poslanstvo je knjižnica v letih 1950 – 1957 opravljala pod okriljem kulturno umetniškega društva »Svoboda« in sicer najprej v prostorih v Levstikovi ulici (bivši Center za socialno delo), nato pa se je selila v Logarjevo hišo, v Cankarjevo ulico, v Verbičevo hišo ter nato v Dom družbenih organizacij.

Šele leta 1960 je ljudski odbor ustanovil Ljudsko knjižnico v Ilirski Bistrici kot samostojno delovno organizacijo, ki je delovala v Šajnovi hiši. Občinska skupščina je potem knjižnico leta 1964 uradno preimenovala v Matično knjižnico, ki se je tega leta tudi registrirala kot samostojna knjižnica in se preselila v Jurčičevo ulico (bivša Glasbena šola).

V obdobju do leta 1968 se je matična knjižnica večkrat selila in zaradi nevzdržnih razmer končno v letu 1968 dobila primeren, na novo opremljen prostor v zgradbi občinske skupščine, kjer je bila prej lekarna, danes pa je tam Matični urad. Knjižnica je tam delovala na približno 83 m² prostora.

Takrat je imela knjižnica 7462 enot knjižnega gradiva. Z leti se je nato knjižni fond večal in prostora je bilo zopet premalo.

Leta 1982 se je knjižnica preselila na novo lokacijo – v pritličje Šketove hiše, na današnji Trg Maršala Tita. Tega leta je imela knjižnica 24.491 knjig in 200 m² prostorov.

13. julija 1985 se je iz Matične knjižnice preimenovala v Knjižnico Makse Samsa in sicer je poimenovanje dobila po domači pesnici Maksu Samsu.

Prva ravnateljica knjižnice je bila Darinka Žbogar, za njo je ravnateljstvo prevzela Manica Klemenc.

Knjižnica je poslovala na 200 m² prostorov, ki pa so kmalu postali pretesni za vso knjižnično zalogo in tudi dodatna dejavnost se ni več izvajala.

Ravnateljstvo je leta 1994 prevzela Damijana Hrabar, ki je posebno skrb namenila rešitvi prostorske stiske.

Občina Ilirska Bistrica in Ministrstvo za kulturo sta s finančnimi sredstvi leta 2001 obnovili in na novo dogradili knjižnico, ki še danes domuje na isti lokaciji, le da razpolaga z 1000 m² površine, od tega je 765 m² same knjižnične površine. Načrte za novo knjižnico je izdelal domači arhitekt Leon Belušič.

Knjižnica je tako pridobila nove prostore: veliko čitalnico za odrasle, pravljичni kotiček za najmlajše, glasbeno sobo, domoznanski oddelek s študijsko čitalnico, skladišče, prostore za obdelavo knjižničnega gradiva, računalnike za iskanje po elektronskih virih in za deskanje po internetu...

Knjižnica Makse Samsa je javni zavod, katerega ustanovitelj je Občina Ilirska Bistrica, ki je tudi lastnica vsega premoženja.

Smo edina profesionalna kulturna ustanova v občini in tako prirejamo veliko število prireditev za zelo širok krog občanov.

Knjižnico vodi in zastopa **direktorica mag. Damijana Hrabar**.

2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE

SVET KNJIŽNICE sestavlja sedem članov, od tega so štirje člani predstavniki ustanovitelja – Občine Ilirska Bistrica :

- Metka Klanac – predsednica Sveta zavoda
- Danijel Ujčič
- Igor Karlič
- Simon Vičič

Dve članici, predstavnici zaposlenih :

- Tadeja Raspor – podpredsednica Sveta zavoda
- Tamara Hrabar

Ena članica, predstavnica uporabnikov:

- Marija Majkič.

V tej sestavi je bil Svet zavoda imenovan osmega oktobra leta 2020 za dobo 5 let.

Svet zavoda ima naslednje naloge :

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice,
- predlaga ustanoviteljici revizijo poslovanja knjižnice, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanoviteljice,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav, zavodski kolektivni pogodbi in drugim aktom, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem knjižnice, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- razpisuje, imenuje in razrešuje direktorja knjižnice,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- razpisuje volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda,
- opravlja druge naloge določene z zakonom in tem odlokom.

Delo je bilo načrtovano v skladu s programom, ki ga je dne 16. 2. 2024 sprejel Svet knjižnice.

Svet knjižnice je v letu 2024 imel 6 korespondenčnih sej.

3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA

3.1 ZAKONI

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002 in spremembe)

Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/2001, 96/2002,)

Zakon o zavodih (UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odločba US, 8/96, 36/00 in spremembe)

Zakon o višini stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov

Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 95-07-uradno prečiščeno besedilo, 17/07, 58/08 in 80/08)

Zakon o javnih naročilih

Zakon o varstvu osebnih podatkov

3.2 PODZAKONSKI PREDPISI

Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS(UL RS 45/94 in spremembe)

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23)

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture (UL RS 41/94 in spremembe)

Pravilnik o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev s področja kulture (UL RS 7/2009)

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2018)

Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 13.6.2003)

3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI

Odlok o ustanovitvi zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003).

Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Makse Samsa

Sistemizacija delovnih mest Knjižnice Makse Samsa
Pravilnik o kriterijih in merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti
Pravilnik za oddajo javnih naročil male vrednosti v Knjižnici Makse Samsa
Požarni red
Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov
Pravilnik o računovodstvu
Pravilnik o blagajniškem poslovanju

4. DEJAVNOST ZAVODA

Dejavnost zavoda je opredeljena v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003).

Dejavnost knjižnice, ki jo opravlja v javnem interesu, kot javno službo je da:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izposoja knjižnično gradivo, svetuje, pomaga pri njegovi izbiri in uporabi,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve, sodeluje v medknjižnični izposoji in pri posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- za uporabnike s posebnimi potrebami organizira druge oblike posredovanja knjižničnega gradiva (izposoja na domu, izposoja po pošti in drugo),
- izdaja kataloge, bibliografije in druge strokovne publikacije o knjižničnem gradivu,
- utrjuje in razvija strokovnost, organiziranost, povezanost in enotnost knjižnične dejavnosti in knjižničarske stroke,
- izvaja bibliografska, informacijska, dokumentacijska in komunikacijska dela, namenjena javnosti,
- sodeluje v vse življenjskem učenju,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- prireja predavanja, tečaje, seminarje, strokovna posvetovanja, simpozije,
- vzdržuje stike s sorodnimi knjižnicami doma in v tujini,
- izmenjuje knjižnične prireditve in razstave,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki,

- prodaja umetniške izdelke,
- izvaja temeljne raziskave na področju teorije in prakse knjižničarstva,
- v okviru domoznanske dejavnosti izvaja temeljne raziskave na področju družboslovja in humanistike.

5. VIZIJA

Naša knjižnica predstavlja bogat kulturni hram, kjer združujemo ljudi, znanje, tehnologijo in zabavo. Poseben poudarek dajemo delu z mladimi bralci, saj se zavedamo, da jih s knjižnično vzgojo oblikujemo, da postanejo razgledani občani, bodoči znanstveniki, modreci ali pa prijetni sogovorniki, ki bodo s svojim zgledom vzor v lokalni skupnosti in državi nasploh.

Z željo, da okrepimo svojo vlogo kulturnega in informacijskega središča bomo tudi v prihodnje sledili razvoju na področju naše dejavnosti, bogatili našo ponudbo in si prizadevali, da tudi knjižnica pripomore h kakovostnejšemu življenju v našem okolju.

Za dobrobit lokalnega in širšega okolja si prizadevamo:

- ostati uporabnikom prijazna in domača knjižnica ter obenem multikulturno, multimedijsko in informacijsko središče;
- vzdrževati, ohranjati in širiti temeljno knjižnično zbirko ter omogočati bralcem prost pristop pri izbiri knjižničnega gradiva;
- ustvarjalno se odzivati na spremembe v okolju in na zahteve ter želje uporabnikov.

6. POSLANSTVO

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za prebivalce, ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica in tudi širše. Naše temeljno poslanstvo je nakup, obdelava, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva na vseh različnih medijih in nudenje storitev vsem starostnim in družbenim skupinam v svojem okolju. Knjižnica predstavlja srce mesta in je center kulturnega dogajanja in deluje po principu čim več storitev in informacij v najkrajšem možnem času za vse strukture naših uporabnikov. Imamo prijetne prostore za preživljanje prostega časa, za druženje in klepet ob dobri knjigi, za srečanja z raznimi ustvarjalci in za popestritev kulturnega življenja.

7. DOLGOROČNI CILJI

Splošni cilj - povečati dostopnost in kakovost knjižničnih storitev. Predvsem pa želimo:

- razvijati bralno kulturo med vsemi občani našega kraja
- povečati število aktivnih članov
- presegati minimalni letni nakup knjižničnega gradiva
- prirejati literarne večere, razstave, potopisna predavanja, bibliopedagoške ure za osnovnošolce in srednješolce

- biti uporabnikom prijazna knjižnica, kjer je možno prejeti informacije na vseh medijih v najkrajšem možnem času.

Cilji razvoja knjižnične dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica in s tem prvenstveno naloga Knjižnice Makse Samsa pa je, ob izpolnjevanju normativov in standardov, upoštevanju zahtev uporabnikov in povezovanju vseh knjižnic v občini, v enoten občinski knjižnično informacijski sistem, omogočiti pokritost celotnega ozemlja in zajetost celotnega prebivalstva ilirskobistriške občine s knjižnično dejavnostjo, kar pomeni slehernemu občanu enake možnosti dostopa do knjižničnega gradiva, kot sredstva zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih in kulturnih potreb občanov.

POGLED V LETO 2024

1. PROSTOR IN INVESTICIJE

Knjižnica ima 1015 m² površine, od tega je 765 m² knjižničnih površin. Zaradi nizkih finančnih sredstev v letu 2024 smo opravili le nujna vzdrževalna dela v in na stavbi knjižnice. Ob 120 letnici rojstva Makse Samse in ob 60 letnici knjižnice smo izdali pesniško zbirko Živela sem za pesem. Za izdajo pesniške zbirke smo se uspešno prijavi na razpis Občine Ilirska Bistrica in prejeli 762 € sredstev.

Tabela 1: Prijava na razpise

Razpis, število prijavljenih/uspešnih projektov	2
Ministrstvo za kulturo - nakup gradiva	17.115 €
Občina ILB (za izdajo pesniške zbirke)	762 €
SKUPAJ	17.877 €

2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST

Za uporabnike je na voljo 6 osebnih računalnikov z možnostjo dostopa do interneta in virtualne knjižnice COBISS. Za potrebe tiskanja je uporabnikom na voljo en tiskalnik. Knjižničarji smo pri svojem delu uporabljali 8 osebnih računalnikov z internetom, 3 prenosne računalnike, 10 tiskalnikov ter 5 čitalcev črtne kode.

3. ODPRTOST

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic določa obratovalni čas za osrednjo knjižnico 8 ur dnevno 5 dni v tednu, ter v soboto 5 ur. Knjižnica Makse Samse je tedensko odprta 54 ur. Skupaj s premičnimi zbirkami, ki so tedensko odprte najmanj 4 ure in obiskom koprskega bibliobusa je bila knjižnica za uporabnike v **letu 2024 odprta 3.985 ur (letno 299 ur/1.000 prebivalcev (0,29 ure na prebivalca))**.

Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2022 -2024

	2022	2023	2024
število ur letno	3.105	3.495	3.985
ur/1000 prebivalcev	231	261	299

4. KNJIŽNIČNO GRADIVO

Knjižnično gradivo Knjižnica Makse Samsa pridobiva z nakupom in darovi. Nakup gradiva je za knjižnico edini način, s katerim si zagotavlja izgradnjo kvalitetne knjižnične zbirke v skladu s svojo nabavno politiko. Vendar je letni obseg nakupa novega gradiva odvisen od finančnih sredstev, ki jih knjižnica pridobi za te namene.

Knjižnica si vsako leto pripravi načrt, iz katerega je razvidna vsebinska in količinska nabavna politika. Pri nakupu gradiva knjižnica smiselno dopolnjuje svoj fond, ga ohranja aktualnega, ga prilagaja potrebam in željam uporabnikom ter ciljem kulturne politike (spodbujanje bralne kulture, večanju informacijske pismenosti in vseživljenjskemu izobraževanju). Nabavna politika Knjižnice Makse Samsa za leto 2024 izhaja iz strokovnih standardov, zakonodaje in nacionalnega programa za kulturo, ki se nanašajo na izgradnjo zbirke (Zakon o knjižničarstvu, Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003; Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) in sicer:

- letni prirast najmanj 250 izvodov knjig na 1.000 prebivalcev,
- letni prirast najmanj 25 izvodov neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- najmanj 100 naslovov tekoče naročenih serijskih publikacij letno,
- letni prirast 50 % naslovov strokovnega, ter 50 % naslovov leposlovnega gradiva,
- letni prirast 30 % naslovov gradiva za mladino, ter 70 % naslovov gradiva za odrasle,
- v skladu z nacionalnim programom za kulturo knjižnica kupi najmanj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu z aktualnega seznama subvencioniranih publikacij, katerih izdajo finančno podpre Javna agencija za knjigo,
- v nakup gradiva knjižnica vključi izdaje vsaj 50 slovenskih založb.

4.1 PRIRAST GRADIVA 2024

Nakup knjižničnega gradiva v letu 2024 je bil izveden v skladu s prejetimi sredstvi za nakup gradiva. Čeprav Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice predvidevajo nakup 250 enot knjižnega in 25 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev, smo za leto 2024 planirali manjši nakup enot knjižničnega gradiva, predvsem zaradi vsakoletnega zmanjševanja oz. istih prejetih finančnih sredstev financerjev, ter višjih cen gradiva na trgu. Planirali smo nakup 2.620 enot gradiva. Knjižnica je za nakup namenila več lastnih sredstev, del sredstev od Ministrstva za kulturo, kateri je bil namenjen za nakup elektronskih knjig na portalu Biblos smo zaradi ukinitve sistema namenili za nakup knjižnega gradiva. Nakup je v letu 2024 obsegal 2.967 enot knjižničnega gradiva, skupaj z darovi znaša prirast 3.257 enot knjižničnega gradiva.

Za nakup gradiva smo iz Proračuna Občine Ilirska Bistrica dobili 43.034,00 € in od Ministrstva za kulturo 17.115,00 €. Iz lastnih prihodkov, ki smo jih pridobili med letom smo za nakup gradiva dali še lastni prihodek v znesku 12.052 € zato, da bi našim uporabnikom omogočili kvalitetno in raznoliko izposojanje gradiva. Skupaj smo za nakup gradiva namenili 72.201 €.

Poleg knjižničnega gradiva v fizični obliki je knjižnica v letu 2024 kupila 100 naslovov zvočnih knjig Audibook, ter zagotovila dostop do elektronskih virov in dostop do izposoje elektronskih knjig na portalu CobissELA. Za elektronske vire je knjižnica namenila 2.420 € (1.687 € iz sredstev Ministrstva za kulturo, 529 € iz sredstev občine in 217 € iz lastnih sredstev).

4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	SKUPAJ
knjige	2.834	183	3.017
serijske publikacije	94	45	139
neknjižno gradivo	39	62	101
SKUPAJ	2.967	290	3.257

V letu 2023 smo imeli 3.354 enot prirasta knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	1.672	118	68	1.858
mladina	1.345	21	33	1.399
skupaj	3.017	139	101	3.257

4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	SKUPAJ
knjige	1.949	146	2.095
serijske publikacije	92	33	125
neknjižno gradivo	32	31	63
SKUPAJ	2.114	210	*2.272

**Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.*

V letu 2023 smo pridobili 2.367 naslovov knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	1.276	103	37	1.404
mladina	813	21	26	923
skupaj	2.089	124	63	*2.272

**Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.*

4.1.3 Prirast neknjižnega gradiva

a) enote

Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah

2024	kartog. gradivo	slikovno gradivo	notno gradivo	video gradivo	zvočni posnetki	elektron. viri	predmeti	večrvst. gradivo	skupaj
ODRASLI	5	42	1	5	7	3	4	0	67
MLADINA	1	1	0	9	3	0	17	3	34
SKUPAJ	6	43	1	14	10	3	21	3	101

b) naslovi

Tabela 8: Prirast neknjižnega gradiva po naslovih

2024	kartog. gradivo	Slikovno gradivo	notno gradivo	video gradivo	zvočni posnetki.	elektron. viri	predmeti	večrst. gradivo	skupaj
ODRASLI	5	16	1	3	4	3	4	0	36
MLADINA	1	1	0	9	2	0	13	1	27
SKUPAJ	6	17	1	12	6	3	17	1	63*

4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2022 – 2024

Tabela 9: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2022 – 2024

	2022		2023		2024	
	vse	nakup	vse	nakup	vse	nakup
število enot	3.273	2.999	3.354	3.118	3.257	2.967
% / preteklo leto	100,21%	97,65%	102%	103,96%	97,10%	95,15%

4.2 ODPIS

Odpisano gradivo je e knjižnično gradivo, ki je bilo trajno odstranjeno iz knjižnične zbirke. Podatki o odpisanem gradivu se izbrišejo iz javnih katalogov. V letu 2024 smo v okviru rednega odpisa iz knjižnične zbirke izločili 936 enot knjižničnega gradiva. Gre za dotrajano ali zastarelo gradivo. Z odpisanim gradivom ravnamo v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva.

Odpis predstavlja 0,7 % temeljne zaloge knjižničnega gradiva iz leta 2024 (**31.12.2024 = 130.680 enot**) .

Tabela 10: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske p.	neknjižno g.	SKUPAJ
odrasli	291	114	7	412
mladina	491	0	33	524
SKUPAJ	782	114	40	936

4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA

Splošna knjižnica ima ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujoči knjižnici skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca ter omogoča dostop do elektronskih virov (11. čl. Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe).

Ob koncu leta 2024 smo imeli v knjižnici 130.680 enot knjižničnega gradiva ali 9,8 enote na prebivalca (po podatkih SURS: januar 2024 - Občina Ilirska Bistrica 13.313 prebivalcev) v občini. V okviru tega ima knjižnica 8.879 enot neknjižnega gradiva, kar znaša 0,6 enot na prebivalca.

TKZ 2023 + PRIRAST 2024 – ODPIS 2024 +/- najdeno oz. prerazporejeno gradivo = TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA 2024

128.362 + 3.257 – 936 – 3 = 130.680 enot knjižničnega gradiva

Tabela 11: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2024

	knjige	serijske p.	neknjižno g.	SKUPAJ
2024	119.671	2.130	8.879	130.680
odrasli	75.799	1.809	6.368	83.976
mladina	43.872	321	2.511	46.704

5. UPORABNIKI

5.1 ČLANSTVO

5.1.1 Novi člani

V letu 2024 se je v knjižnico vpisalo 234 novih članov.. Med njimi prevladujejo predšolski in šolski otroci, zaposleni uporabniki ter upokoenci. Najmanj se je na novo vpisalo srednješolcev in študentov, ter brezposelnih oseb.

Tabela 12: Novo vpisani člani na dan 31.12.2024

2024	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica	137	95	232
bibliobus	0	2	2
SKUPAJ	137	97	234

5.1.2 Aktivni člani

Knjižnica kot aktivnega člana šteje le tiste uporabnike, ki so v poročevalskem obdobju vsaj enkrat obiskali knjižnico oziroma uporabili njene informacijske vire, storitve ali opremo.

Tabela 13: Aktivni člani v letu 2024

2024	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica	845	2.503	3.348
premične zbirke	98	401	499
bibliobus	35	21	56
SKUPAJ	978	2.925	3.903

5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

Potencialni uporabniki knjižnice so skupina posameznikov (za knjižnico se upošteva število prebivalcev Občine Ilirska Bistrica) za katere je bila knjižnica ustanovljena, da bi jim zagotavljala informacijske vire in knjižnične storitve.

Tabela 14: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

2024	prebivalstvo*	potencialni uporabniki	aktivni člani	Delež preb./ak.člani
Ilirska Bistrica	mladina	1.742	978	56,14%
*(SURS 1.1.2024)	odrasli	11.571	2.925	25,27%
	skupaj	13.313	3.903	29,31%

V letu 2024 smo izbrisali 8 aktivnih članov knjižnice.

5.1.4 Članstvo v letih 2023 in 2024

Tabela 15: Primerjava članov knjižnice med letoma 2023 in 2024

	2023	2024	%
novi člani	249	234	93,97
aktivni člani	3.706	3.903	105,3

6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM

Navedeni obseg izposoje gradiva je bil izmerjen v sistemu COBISS (v knjižnici in bibliobusu), in sicer so bile upoštevane vse transakcije, ki so se izvedle preko tega sistema (izposoja gradiva na dom in podaljšanje). V izposoji gradiva na dom so upoštevani tudi podatki o izposoji v premičnih zbirkah, ki se ne beleži v COBISS-u.

Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva na dom

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
knjižnica	113.660	3.165	4.786	121.611

premične zbirke	18.327	2940	431	21.698
bibliobus	810	35	25	870
SKUPAJ	132797	6140	5242	144.179

Tabela 17: Izposoja knjižničnega gradiva na dom po vrsti gradiva

leto 2024	strokovne knjige	leposlovje knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	26.550	52.687	5.195	3.007	87.439
mladina	24.353	29.207	945	2.235	56.740
SKUPAJ	50.903	81.894	6.140	5.242	144.179

6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI

Pri izposoji knjižničnega gradiva v čitalnico upoštevamo gradivo (revije, časopise, knjige, referenčno gradivo), katero so uporabniki pregledovali in uporabljali v prostorih knjižnice. Izposojeno gradivo v čitalnico je bilo evidentirano preko sistema COBISS in po ročni evidenci strokovnih delavk knjižnice.

Tabela 18: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
čitalnica	1.695	13.001	349	15.045
domozn. odd.	201	853	1.974	3.028
SKUPAJ	1.896	13.854	2.323	18.073

Tabela 19: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po vrsti gradiva in uporabnikih

leto 2024	strokovne knjige	leposlovje knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
odrasli	579	203	13.001	349	14.132
mladina	739	375	853	1.974	3.941
SKUPAJ	1.318	578	13.854	2.323	18.073

6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO

Tabela 20: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2024

	knjige	serijske publ.	neknjižno gr.	skupaj
IZP. NA DOM	132.797	6.140	5.242	144.179
IZP. V ČITAL.	1.896	13.854	2.323	18.073
SKUPAJ	134.693	19.994	7.565	162.252

V letu 2024 smo pri izposoji gradiva na dom v primerjavi z letom 2023 zabeležili za 1 % več izposojenih enot gradiva.

6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

V letu 2024 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili **138** monografskih publikacij in naročili **17** člankov. Naša knjižnica pa je v druge knjižnice izposodila **164** monografskih publikacij. Tudi v letu 2024 smo našim uporabnikom omogočili uporabo medknjižnične izposoje preko sistema COBISS/OPAC z uporabo aplikacije Moja knjižnica.

7. OBISK

7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA

Navedeni obisk za knjižnico in bibliobus je bil izmerjen v sistemu COBISS, in sicer so bile upoštevane vse transakcije (izposoja gradiva, vračilo gradiva, podaljšanje izposoje, plačila pri blagajni). V podatke v tabeli pa ni všteti obisk, pri katerem ni prišlo do nobene transakcije v sistemu COBISS, torej niso všteti obiski uporabnikov, ki so gradivo samo iskali in si niso ničesar izposodili, ki so iskali samo informacije... Upoštevan pa je obisk uporabnikov, kateri so si izposodili gradivo v premičnih zbirkah knjižnice.

Tabela 21: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva ...

	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ
knjižnica	50.848	12.376	63.224
premične zbirke	5.690	1.470	7.160
bibliobus	130	205	335
SKUPAJ	56.668	14.051	70.719

7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI

Pri ostalem obisku v knjižnici so všteti obiski uporabnikov, ki so knjižnico obiskali za uporabo gradiva v čitalniških prostorih knjižnice, zaradi uporabe računalnika oz. interneta v knjižnici, zaradi obiska prireditvev oz. drugih dogodkov (obiski vrtcev, šol, izobraževanj ...) ter uporabnikov, kateri so iskali različne referenčne informacije v knjižnici. Upoštevali smo tudi virtualni obisk prireditvev oz. dogodkov objavljenih na spletni strani Youtub-a knjižnice.

Tabela 22: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici

	odrasli	mladina	skupaj
čitalnica	9.932	2.957	12.889
prireditve	10.418	9.136	19.554
uporaba interneta	237	31	268
referenčne informacije	18.542	3.849	22.391
SKUPAJ	39.129	15.973	55.102
prireditve (virtualni obisk)			6.864
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			61.966

Tabela 23: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2024

	odrasli	mladina	skupaj
IZPOSOJA	56.668	14.051	70.719
OST.OBISK	39.129	15.973	55.102

skupaj obisk v knjižnici	95.797	30.024	125821
virtualni obisk (Youtube)			6.864
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			132.685

7.2.1 Obisk dogodkov in prireditev knjižnice

V letu 2024 je knjižnica za svoje uporabnike pripravila oz. izvajala dogodke in prireditve v knjižnici, ter objavljala video pravlјice tudi na Youtube kanalu knjižnice.

Tabela 24: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2024 v knjižnici

	obiskovalci			število prireditev		
	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ	odrasli	mladina	skupaj
prireditve	1.676	611	2287	28	10	38
bibliopedag.ure	704	696	1.400	83	17	100
ure pravlјic	81	422	503	0	39	39
knjižna uganka	0	620	620	0	24	24
kvizi	0	150	150	0	2	2
Bralna značka	168	253	421	2	3	5
delavnice	8	47	55	0	3	3
razstave	7.100	5.780	12880	43	30	73
bralne ure	578	557	1135	28	36	64
obiski	103	0	103	2	0	2
SKUPAJ	10.418	9.136	19.554	186	164	350

Tabela 25: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice

	2024	
	obiskovalci	število dogodkov
obisk v knjižnici	19.554	350
virtualni obisk	6.864	46
skupaj	26.418	396

7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta

V letu 2024 je 268 uporabnikov uporabljalo osebne računalnike oz. internet v knjižnici. Do interneta je v knjižnici preko pametnih telefonov, osebnih prenosnih računalnikov, tablic ... dostopalo okoli 498 uporabnikov knjižnice. Skupaj 766 uporabnikov.

7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje

Za potrebe uporabnikov smo v knjižnici leta 2024 naredili okoli 2.000 fotokopij oz. izpisov na tiskalnike.

7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice

Knjižnica je vzdrževala, dopolnjevala in posodabljala domačo spletno stran na spletnem naslovu <http://www.knjiznica-ilb.si>. Redno smo objavljali vabila za prireditve in druge dogodke, spremembe urnika odprtosti in ostale informacije. Vse informacije so si lahko uporabniki ogledali tudi na družabnem omrežju Facebook. Knjižnica je na FB objavila 115 objav. Posredovane so bile 75.633 osebam, podrobno sij jih je ogledalo 2.200 oseb. Na YouTube kanal knjižnice smo objavili 9 novih videoposnetkov, sedem pravljič, en animirani glasbeni film z naslovom Povabilo v svet pravljič in v sodelovanju z Gimnazijo Ilirska Bistrica dokumentarni film o zgodovini knjižnice ob njenih obletnicah v letu 2024. V letu 2024 so bili vsi posnetki ogledani 6.864 krat.

V letu 2024 je našo spletno stran obiskalo 5.928 uporabnikov. Skupno so si ogledali 24.397 strani (10.671 sej). Na družabnem omrežju Facebook smo objavili 115 objav, podrobno si jih je ogledalo 2.200 oseb. Na YouTube kanalu si je 46 posnetkov ogledalo 6.864 oseb.

7.2.5 Uporaba elektronski virov

Knjižnica je tudi letos našim uporabnikom omogočila izposajo zvočnih knjig preko mobilne aplikacije **AUDIBOOK**. Do konca meseca junija so si lahko naši bralci izposajali elektronske knjige v slovenskem jeziku preko portala BIBLOS. Po ukinitvi tega portala je knjižnica omogočila našim bralcem izposajo elektronskih knjig preko novega portala Cobiss ELA. Bralci za izposajo elektronske ali zvočne knjige potrebujejo veljavno člansko izkaznico in geslo za Mojo knjižnico. Naši bralci so si tako v letu 2024 med 782 naslovi na portalu Biblos (do ukinitve portala) 166 krat izposodili 104 naslovov e-knjig. Na portalu Cobiss ELA so si 290 krat izposodili 195 naslovov e knjig. Preko mobilne aplikacije Audibook so si naši uporabniki 100 krat izposodili in poslušali 50 naslovov zvočnih knjig.

V sodelovanju z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper smo našim uporabnikom tudi v letu 2024 brezplačno omogočili dostop tudi do plačljivih elektronskih virov. Do teh virov lahko uporabniki dostopajo s spletne strani naše knjižnice oz. na daljavo preko NUK-ovega strežnika. Dostopali so do:

- podatkovne zbirke **EbscoHost**. Zbirka nudi dostop do strokovnih in znanstvenih revij ter člankov s področij kulture, medicine, izobraževanja ... v angleškem jeziku
- podatkovne zbirke pravnega in poslovno informacijskega portala **IUS-INFO**. Zbirka omogoča dostop do zakonodaje, sodne prakse in pravne literature, seznama pravnikov ter
- do portala **FinD-INFO**, kateri povezuje zbirke obsežnih strokovnih vsebin, podatkov, obrazcev in pripomočkov s področij financ, davkov in računovodstva ;
- portala splošne enciklopedije v angleškem jeziku **Encyclopedia Britannica**;
- portala tekočih izdaj časopisov in revij z vsega sveta (tudi slovenskih) **Pressreader**.

7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2019-2023

Tabela 26: Primerjava med obiskom in izposajo gradiva na dom za leto 2020 – 2024

LETO		Število	% v primerjavi s prejšnjim letom
------	--	---------	----------------------------------

2020	Obisk zaradi izposoje	63.945	/
	Izposoja gradiva na dom	122.103	/
2021	Obisk zaradi izposoje	67.943	106,2
	Izposoja gradiva na dom	140.309	114,9
2022	Obisk zaradi izposoje	64.648	95,15
	Izposoja gradiva na dom	142.995	101,91
2023	Obisk zaradi izposoje	65.348	101,08
	Izposoja gradiva na dom	144.160	100,8
2024	Obisk zaradi izposoje	70.719	108,2
	Izposoja gradiva na dom	144.179	100,01

8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA

V knjižnici se zavedamo, kako pomembna je bralna kultura in vseživljenjsko učenje, zato v knjižnici izvajamo različne dejavnosti za odrasle in za mladino, ki spodbujajo in razvijajo bralno kulturo in informacijsko pismenost. Tudi v letu 2023 smo za vse uporabnike pripravili vrsto prireditev in dejavnosti. Ker so prireditve in dogodki različni po svojem namenu in vsebini, je pripravljen pregled po različnih skupinah prireditev in dogodkov za odrasle in mladino posebej.

8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE

Knjižnica Makse Samsa želi ljudem približati bralno kulturo in vseživljenjsko pismenost, svojo dejavnost tudi z drugimi oblikami dela. Med te oblike spadajo: literarni večeri, debatna srečanja, predavanja, bibliopedagoške ure za odrasle, priložnostne razstave, počitniška bralna značka za odrasle Primorci beremo, ter bralne ure v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica. Našim bralcem smo tudi v tem letu ponudili za izposojanje Knjižne zaklade – torbice presenečenja z našim izborom leposlovnih knjig.

V sklopu literarnih večerov prirejamo v knjižnici predstavitve novih knjig, poudarek pa dajemo na predstavitvi domačih ustvarjalcev. V letu 2022 smo pričeli z novimi pogovornimi večeri, ki smo jih poimenovali **Znani Bistričani**. Z namenom, da bi se občanom predstavilo ljudi, ki so znani izven občinskih in nekateri tudi izven državnih meja, smo se odločili, da enkrat do dvakrat letno pripravimo srečanja z njimi. Naš letošnji gost je bil upokojeni novinar in zgodovinar Tomo Šajn.

8.1.1 Dogodki v knjižnici

11. januar 2024: Predavanje TONE KRALJ- simbolika in pripoved slike Panem et circences, kustosinje Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije Tine Fortič Jakopič
25. januar 2024: Predstavitve knjige OSTROŽNO BRDO V BRKINIH, avtorice Nade Trebec
15. februar 2024: Predstavitve knjige ZMAGA JE ZAČETEK avtorja Boruta Pahorja
29. februar 2024: Predavanje PŠJ – KAKO SE KRAS IGRA SKRIVALNICE, skrivnostno pretakanje vode skozi Snežnik. Predavateljica dr. Nataša Ravbarm,
7. marec 2024: Potopisno predavanje ŽIVLJENJE S SEVERNOAMERIŠKIMI INDIJANCI, predavatelj David Stegu
14. marec 2024: Večer posvečen 150. obletnici rojstva ANTONA ŽNIDERŠIČA. Njegovo življenje in delo sta predstavila Andrej Bergoč in Zorko Šabec, člana Čebelarskega društva AŽ
21. marec 2024: Predavanje ŽENSKA SPOMINSKA OBELEŽJA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA. Predavateljica Aneja Rože

28. marec 2024: Predavanje PŠJ – VODA IN MESTO, predavateljica dr. Ana Kučan
 4. april 2024: Predstavitev knjig GRETIN GREH in SIBILINA SODBA avtorice mag. Urške Klakočar Zupančič.
 25. april 2024: Pogovorni večer MED DOMOM IN SVETOM – pisma družine Šušmelj in Kosič v času aleksandrinstva. Sodelujejo Sonja Kosič, Darinka Kozinc in dr. Katja Mihurko
 9. maj 2024: ZNANI BISTRIČANI – TOMO ŠAJN: pogovorni večer z upokojenim novinarjem
 23. maj 2024: Predstavitev knjige KO IMAJO MOŠKI HORMONI ŽUR avtorice Minke Gantar
 6. junij 2024: Otvoritev fotografske razstave SLOVENSKEGA DRUŠTVA HOSPIC in družabni dogodek z gostom Bernardom Baša, avtorjem knjige Nisem več kralj
 12. september 2024: Otvoritev likovne razstave LEPOTE NARAVE Likovnega društva Franceta Pavlovca ILB
 16. september 2024: Otvoritev razstave TRADICIJA IN SEDANJOST Z ROKO V ROKI
 26. september 2024: Predavanje PŠJ- KAJ IMAJO SKUPNEGA ŽABE, VODA, KAMEN IN MED?
 1. oktober 2024: Predstavitev Pohoda po Maksini poti. (Katarina Škrab v Domu na Vidmu)
 3. oktober 2024: Predstavitev knjig NAŠIH 100 NAKLJUČIJ in SEJ NE MORŠ VEJET! avtorice Irene Tršinar
 12. oktober 2024: Pohod z zgodbami na pot v sodelovanju z OŠ A. Žnideršiča
 13. oktober 2024: Pohod PO MAK SINI POTI
 24. oktober 2024: Glasbeno literarni večer PESEM JESEN POZLATI z Marjetko Popovski
 7. november 2024: Otvoritev razstave čipk V OBJEMU NITI avtorice METKE TONC
 7. november 2024: Potopisno predavanje Romunija. Sodeluje Katarina Škrab v Domu starejših občanov
 14. november 2024: Predstavitev knjige ZDAJ SEM TVOJA MOJA avtorice Vidke Kuselj
 21. november 2024: Prireditev ZBERIMO SE V KNJIŽNICI (60 let knjižnice , 120 let rojstva Makse Samsa, 160 let Čitalnice, zaključek projekta Primorci beremo 2024)
 28. november 2024: Okrogla miza dijakov 4. letnika Gimnazije Ilirska Bistrica z naslovom PLATON IN ČEBELE
 5. december 2024: Večer Z DANICO – napisano in zapeto (Danica Pardo)
 12. december 2024: Predavanje PŠJ – PERMAKULTURA. Predavatelj Jože Ileršič

Knjižnica je v letu 2024 pripravila **28 prireditev** oz. dogodkov za odrasle. Prireditev se je udeležilo **1.682 obiskovalcev**.

8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle

Skozi celo leto smo individualno izobraževali in seznanjali uporabnike za uporabo platforme COBISS+, uporabo mobilne aplikacije mCobiss ter CobissELA in audibook-a. Prav tako smo za odrasle izvedli izobraževanja za podatkovne zbirke EBSCO in Encyclopedia Britannica. Opravili smo 50 ur za 160 uporabnikov.

V tem letu smo knjižnico v okviru projekta Rastem s knjigo predstavili tudi srednješolcem, ki obiskujejo Gimnazijo Ilirska Bistrica.

Knjižnica, ter življenje in delo Makse Samsa in ostalih književnikov z Bistriškega je bila predstavljena tudi obiskovalcem knjižnice (UTŽO Društvo Lipa) iz Domžal 15. februarja 2024 in 5. oktobra 2024 obiskovalcem iz Ljubljanskega geografskega društva. Skupaj nas je obiskalo 103 oseb.

V okviru projekta Rastem s knjigo nas je obiskalo 107 dijakov in 4 profesorji. Za uporabo COBISS+ in mCOBISS, Cobiss ELA in Audibooka smo opravili 50 ur za 160 uporabnikov. Za 103 obiskovalce knjižnice smo imeli 2 predstavitvi.

8.1.3 Projekti za odrasle

a) Računalniško opismenjevanje odraslih- individualno učenje RAČUNALNIK NAS ZBLIŽUJE

Projekt Računalnik nas zbližuje je namenjen zlasti starejšim uporabnikom in slabše informacijsko pismenim odraslim ter mladim, njihovemu razvijanju splošne računalniške in digitalne pismenosti za prijaznejše življenje in boljše komuniciranje v družbi, s poudarkom na pridobitvi osnovnih znanj. Uporabniki so najpogosteje potrebovali pomoč za uporabo e-pošte.

Opravili smo 14 individualnih ur in sicer za 40 uporabnikov.

b) Projekt »Predstavite se«

V okviru projekta »Predstavite se« so potekale v letu 2024 naslednje razstave:

- 5. 2. 2024 - 16. 2. 2024 Pustna razstava Dnevnega centra Sonček
- 6. 2. 2024 - 4. 3. 2024 Razstava Boruta Lozeja Odstiranja
- 8. 3. 2024 – 16. 3. 2024 Razstava Čebelarskega društva Anton Žnideršič Il. Bistrica ob 150. letnici rojstva AŽ
- 18. 3. 2024 - 3. 4. 2024 »Moj odsev, moja zgodba« Likovno društvo Franceta Pavlovca in Art Kaluža ustvarjalnica
- 5. 4. 2024 - 19. 4. 2024 Razstava Anite Hreščak: Tudi domišljija ima dušo
- 3. 5. 2024 - 20. 5. 2024 Razstava miniaturnih lokomotiv, ki jih je ustvaril Janko Samsa
- 14. 6. 2024 - 28. 6. 2024 Evropske dneve arheologije »So bili v Kosezah že Rimljani?«
- 1. 7. 2024 - 22. 7. 2024 Likovna razstava Miriam Benigar
- 5. 8. 2024 - 26. 8. 2024 Razstava Barvite krajine Dajane Čok
- 16. 9. 2024 - 30. 9. 2024 Razstava Navdih lesa Območne obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica
- 27. 9. 2024 - 11. 10. 2024 Razstava ob svetovnem dnevu srca Koronarno društvo Ilirska Bistrica
- 4. 10. 2024 - 18. 10. 2024 Pesmi Makse Samsa v grafiki Hiša kulture Pivka
- 17. 10. 2024 - 31. 10. 2024 Razstava ob rožnatem oktobru Bodi ženska, bodi zdrava, ustvarjaj z mano
- 30. 11. 2024 – 4. 1. 2025 Novoletna okrasitev cvetličarne Kirn d.o.o.

V okviru projekta smo v knjižnici organizirali 14 razstav. Razstave si je ogledalo 1.800 obiskovalcev.

c) Tkanje vezi s knjižnico

Projekt poteka v sodelovanju z društvom za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«. Srečanja potekajo v knjižnici, pri uri druženja izvajamo razne dejavnosti (predstavitve knjige in pogovor o njej, reševanje kvizov, ogled filmov, ustvarjalne delavnice, ogledi projekcij....). V letu 2024 smo imeli **5** srečanj. Prisotnih je bilo **124 udeležencev**, družili smo se **7,5 ur**.

d) Nacionalni projekt »Beremo skupaj« za odrasle

V letu 2024 se je tudi naša knjižnica pridružila projektu »Nacionalni mesec skupnega branja.« Projekt je potekal v mesecu septembru in oktobru. Pri projektu so sodelovali varovanci Doma

starejših občanov Ilirska Bistrica, varovanci društva VEZI in varovanci Varstveno delovnega centra Ilirska Bistrica. Pri izvajanju projekta je sodelovala tudi domačinka in popotnica gospa Marica Gaberšnik, ki je udeležencem predstavila svoje potovanje po Severnem Pakistanu. Imeli smo **3** srečanja. Sodelovalo je **89 udeležencev**, skupaj smo se družili **4,5 ure**.

e) Druženje s knjižničarko

V sodelovanju s Varstveno delovnim centrom Ilirska Bistrica smo ponovno pričeli izvajati mesečna tematska srečanja. Skupaj smo si na našem platnu ogledali slovenske filme oz. različne projekcije. V letu 2024 smo pripravili **7** srečanj, prisotnih je bilo **130 udeležencev**, 11 ur.

f) Radi beremo na Sviščakih

V petek, 27. septembra 2024, ob 17. uri je v Planinskem domu na Sviščakih potekal dogodek *Radi beremo na Sviščakih*, ki ga je organizirala Knjižnica Makse Samsa v sodelovanju z oskrbnico doma, Jadranko Čosić. Dogodek, ki je bil organiziran na svetovni dan turizma in v okviru projekta *Beremo v gozdnih knjižnicah*, je imel za cilj približati branje obiskovalcem gozdnih območij in opozoriti na pomen knjige kot orodja za širjenje znanja, kulture in miru. Letošnja tema svetovnega dneva turizma, *Turizem in mir*, je še posebej lepo sovpadala s poslanstvom dogodka, ki se je hkrati vklopil tudi v *Nacionalni mesec skupnega branja*, kjer je poudarek na branju v javnem prostoru. Kljub manjšemu številu udeležencev zaradi vremenskih razmer je dogodek izpolnil svoje poslanstvo – ustvariti prostor za razmislek o pomenu knjige in kulture v naravi ter povezati ljubitelje branja z bogato zbirko Knjižnice Makse Samsa. Bralnega dogodka se je udeležilo 10 obiskovalcev.

8.1.4 Priložnostne razstave

Priložnostne razstave pripravimo ob pomembnih obletnicah (rojstvo, smrt) naših in tujih literarnih ustvarjalcev, ob kulturnih praznikih ter vzporedno z literarnimi večeri. V letu 2024 smo na panoramskih oknih knjižnice pripravili 29 priložnostnih razstav:

1. Dragotin Kette- obletnica rojstva
2. France Prešeren – ob kulturnem prazniku
3. Karel Destovnik Kajuh – 80 let rojstva
4. 40 dni brez alkohola
5. Spregovorimo o endometriozi
6. Marec- mesec žensk
7. Knjige Minke Gantar
8. Ivan Minatti – 100 let rojstva
9. April – mesec knjige
10. Pisma družin Šušmelj in Kosič v času aleksandrinstva
11. Tomo Šajn – ob literarnem večeru
12. Ivan Sivec - 75 let rojstva
13. In memoriam Manca Košir
14. Nataša Konc Lorenzutti
15. Zdenko Kodrič
16. In memoriam - Tereza Vuk
17. Razstava za nagrado Vilenica - Miljenko Jergović
18. Razstava za nagrado Kresnik
19. 100. obletnica rojstva Alojz Rebula
20. 85. obletnica rojstva Jelka Reichman
21. Bralni metulj- izdelki otrok
22. 120. obletnica rojstva pisatelja in pesnika Edvarda Kocbeka

23. 120. obletnica rojstva slovenske učiteljice in pesnice Makse Samsa, zgodovina Čitalnice in Knjižnice Makse Samsa
24. In memoriam Ana Marija Cetin Lapajne
25. Igor Longyka - nagrada Slovenske sekcije IBBY
26. Danica Pardo - literarni večer
27. Dragan Živadinov - prejemnik Prešernove nagrade
28. Razstava risank in filmov na temo praznikov
29. Razstava knjig na temo praznični čas

V letu 2024 smo v Knjižnici Makse Samsa pripravili 29 priložnostnih razstav. Ogledalo si jih je okoli 6.500 obiskovalcev (5.000 odrasli, 1. 500 mladine).

8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo

Projekt Primorci beremo je letos znova porušil rekorde v številu sodelujočih in številu prebranih knjig. Deset primorskih splošnih knjižnic, ki že osemnajst let zapored izvajajo projekt Primorci beremo, vsako leto znova dokaže, da so tudi domači slovenski avtorji kakovostni in zanimivi za branje. Projekt se vsako leto prične ob praznovanju Noči knjige, tj. 23. aprila, in slavnostno zaključi ob praznovanju Tedna splošnih knjižnic, ki letos poteka od 20. do 24. novembra. Po zaključku projekta sodelujoče knjižnice organizirajo srečanja s pisatelji in na dogodku sodelujočim bralcem slavnostno podelijo priznanja in nagrado za uspešno zaključen projekt.

V letošnjem letu je priporočilni seznam ponujal 90 naslovov knjig, od tega 78 proznih del in 12 pesniških zbirk. Med njimi je bilo na voljo 23 naslovov e- knjig in 13 zvočnih knjig. V projektu je sodelovalo več kot tisoč članov, ki so prebrali 8.338 knjig, kar pomeni 500 knjig več kot lani. Od leta 2007-2024 je 16.199 sodelujočih bralcev prebralo skupaj 123.016 knjig slovenskih avtorjev. Vsak sodelujoči je moral za uspešen zaključek akcije prebrati pet proznih del in eno pesniško zbirko v obdobju od 22. aprila do 4 novembra.

V naši knjižnici se je v projekt vključilo 123 bralcev, uspešno ga je zaključilo 118 bralcev. Skupaj smo prebrali 852 knjig. Bralci so največkrat posegli po knjigi Uroša Ahčana z naslovom Skalpel. Med najbolj branih knjigami je bila še kriminalka Tadeja Goloba z naslovom Oj, Triglav moj dom in avtobiografija Ksenije Benedetti Hiša sozvočja.

V letu 2024 se je bralne značke za odrasle Primorci beremo udeležilo in uspešno zaključilo 118 bralcev iz naše knjižnice. Prebrali smo 852 knjig.

8.1.6 Bralne ure

Posebno skrb namenjamo tudi uporabnikom s posebnimi potrebami in pa ljudem, ki imajo okvaro vida. Iz dolgoletne prakse vemo, da jim knjige veliko pomenijo pri njihovem vsakdanjem premagovanju ovir ter, da jim bogatijo življenje. Prav zato jim to omogočimo tako, da jim beremo in pripovedujemo zgodbe.

DOM STAREJŠIH OBČANOV

Knjižničarka je oskrbovance Doma starejših občanov obiskovala večkrat mesečno. Pri 27 bralnih uricah je bilo prisotnih 486 poslušalcev.

8.1.7 Premične zbirke

Knjižnica Makse Samsa kot edina splošna knjižnica v Občini Ilirska Bistrica deluje na eni lokaciji. Eden izmed ciljev knjižnice je tudi uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice. Zato je knjižnica v svojem lokalnem okolju vzpostavila premične zbirke in s tem prebivalcem omogočila dostop do gradiva tudi izven knjižnice. Premične zbirke so potujoče zbirke knjižničnega gradiva, ki vključuje tako leposlovno kot tudi strokovno gradivo z različnih področij in žanrov. Gradivo je brezplačno na voljo uporabnikom, obiskovalcem na določenih lokacijah v času njihove odprtosti – dostopnosti oz. najmanj 4 ure tedensko. Prvo premično zbirko smo postavili v Domu starejših občanov leta 1991. V letu 2024 je knjižnica vzpostavila še premično zbirko v Gimnaziji, v vrtcu Jelšane in v vrtcu Pregarje. Prebivalci si lahko izposojajo gradivo v naslednjih premičnih zbirkah, v Domu starejših občanov, na Sviščakih, na Mašunu, na Snežniku, v Solnem mlinu v Rečici, v Gimnaziji, v vrtcu Jelšane in v vrtcu Pregarje, ter na Hrvaškem v kampu Draga.

Knjižnica Makse Samsa je v sodelovanju s Turističnim informacijskim centrom Ilirska Bistrica pripravila za obiskovalce drsališča v Parku Nade Žagar "Skrinjo pravljicnih zakladov Knjižnice Makse Samsa", s katero so si krajšali čas med čakanjem na drsalke. V skrinji so bile pravljичne zgodbe decembrskega časa, poučne knjige o zimi in živalih in tudi takšne z idejami za ustvarjanje. Knjige so bile namenjene otrokom in odraslim. V skrinji je bilo 41 enot gradiva. Drsališče je bilo odprto od 30. novembra 2024 do 5. januarja 2025.

V letu 2024 si je v premičnih zbirkah 7.160 bralcev izposodilo 21.698 enot knjižničnega gradiva.

8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO

Za otroke in mladino v knjižnici organiziramo ure pravljic, ustvarjalne in počitniške delavnice, kvize, bibliopedagoške ure, poletno bralno značko Mladim bralcem celo leto za izposajo na dom ponujamo Knjižne zaklade – torbice presenečenja z našim izborom knjig.

8.2.1 Prireditve za mladino

13. februar 2024: Pustno rajanje za otroke, ki obiskujejo ure pravljic

9. maj 2024: Zaključek Bralne čajanke s pohodom po Maksini poti

28. maj 2024: Predstava Popolna zmešnjava učencev OŠ Pregarje ob zaključku ur pravljic

4. junij 2024: Predstava Pepelka učencev OŠ Jelšane ob zaključku Predšolske bralne značke

8. avgust 2024: Pravljicni šepet dreves – pravljica in gibalna delavnica v izvedbi Petre Erjavec Kožman

24. september 2024: Zaključek počitniške bralne značke Bralni metulj

8. oktober 2024: Uvodna prireditev Ure pravljic

28. oktober 2024: Noč čarovnic

20. november 2023: Ob dnevu splošnih knjižnic predstavitev slikanice Sinko Martinko avtorice Marte Bratovič

17. december 2024: Predstava Praznična želja v izvedbi družinskega gledališča Kolenc z obiskom Dedka Mraza.

V letu 2024 smo imeli 10 prireditev za otroke, v trajanju 18 ur. Udeležilo se jih je 605 oseb (176 odraslih in 429 otrok).

8.2.2 Bibliopedagoške ure

Bibliopedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice je ena izmed pomembnih oblik dela z otroki in mladino. Poleg projekta Rastem s knjigo, v katerega so zajeti vsi sedmošolci v naši občini, vsako leto našo knjižnico z namenom spoznavanja knjižnice in dela v njej obišče kar precej mladih bralcev iz vseh osnovnih šol in vrtcev v občini, ter dnevnega centra Sonček. V knjižnici smo imeli **17** obiskov, sodelovalo je **456** udeležencev (414 mladine in 42 odrasli), skupaj smo se družili 38 ur.

8.2.3 Ure pravljic

Ure pravljic so oblika knjižne vzgoje, ki otroke skozi čarobni svet pravljic spoznava s knjigo, jih navaja na kasnejše branje, pomaga razvijati njihovo domišljijo in bogati besedni zaklad. Pomembno je, da otroke že v predbralnem obdobju navadimo na knjigo, saj ga s tem pripravljamo na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka. Tega se v naši knjižnici v prav dobro zavedamo, saj prirejamo ure pravljic že več kot 40 let.

V letu 2024 smo do konca leta v knjižnici pripravili **39** ur pravljic. Pravljice je poslušalo **522** otrok in **81** odraslih. Za otroke smo posneli tudi 7 pravljic in njih mesečno objavljali na našem Youtube kanalu. Pravljice si je ogledalo okoli 6000 uporabnikov.

8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici

a) Druženje z zajčkom Maksijem

V Knjižnici Makse Samsa želimo z različnimi programi otrokom približati svet pravljic. V dogovoru z Vrtcem Jožefa Maslo in Vrtcem Antonina smo se v letu 2022 odločili za novo obliko sodelovanja, ki smo jo poimenovali Druženje z zajčkom Maksijem (po naši pravljичni maskoti zajčku Maksiju). Knjižničarka obiskuje otroke v vrtcih. Kasneje so se projektu pridružili še otroci iz vrtca Jelšane in Pregarje, ter prva razreda OŠ A. Žnideršiča. Z druženji smo nadaljevali tudi v letu 2024. Knjižničarka je otroke v vrtcih in OŠ obiskala **32** krat. Pri projektu je sodelovalo **551** oseb (481 otrok in 70 vzgojiteljic oz. učiteljic).

b) Bralna čajanka

Bralni čajanki so se v knjižnici otrokom iz Vrtca Jožefa Maslo v letu 2024 pridružili še otroci iz vrtca Antonina. Knjižničarka otrokom prebere pravljico. Sledi pogovor o prebrani knjigi in izdelava izdelka. Imeli smo **4** bralne čajanke. Obiskalo jo je **88** oseb (76 otrok in 12 vzgojiteljic).

c) Predšolska bralna značka Zajček Maksi

V mesecu oktobru 2022 smo skupaj z vrtcem Jelšane, Pregarje, Vrtcem Antonina in vrtcem Jožefa Maslo pričeli s projektom Predšolska bralna značka. Otroci, kateri sodelujejo v projektu obiščejo knjižnico, postanejo njen član in si izposodijo zanje priporočene knjige. Doma knjigo preberejo skupaj s starši in ko se otrok počuti pripravljenega, jo skupaj z zajčkom Maksijem (zajček Maksi je plišasta igrača, ki biva v svojem kotičku v vrtcu in budno spremlja ter spodbuja otroke k branju oz. pripovedovanju zgodbic), predstavi v vrtcu. Bralna značka se konča meseca maja. Pri PBZ je v šolskem letu 2023/2024 sodelovalo **80** vrtčevih otrok. Vsi sodelujoči so na zaključni prireditvi prejeli priznanje za opravljeno bralno značko. Zaključno prireditev so popestrili učenci OŠ Jelšane, ki so za otroke zaigrali igrice Pepelka. Predšolska bralna značka se nadaljuje tudi v letu šolskem letu 2024/2025.

d) Berimo z Rovko Črkolovko

Knjižnica Makse Samsa se je letos oktobra ponovno pridružila projektu Berimo z Rovko Črkolovko, ki ga organizira Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, skupaj s petošolci in šestošolci OŠ Jelšane. Posebnost bralnega tekmovanja je, da otroci ne sodelujejo kot posamezniki,

temveč kot razred. Vsak udeleženec mora prebrati vsaj eno knjigo. Več knjig sodelujoči prebere, večja je možnost, da si razred zagotovi **glavno nagrado – izlet za ves razred**. Za namen bralnega tekmovanja je knjižnica dokupila potrebne knjige. Knjige se nahajajo na posebnem knjižnem regalu v šolski knjižnici. Tekmovanje poteka od 7. oktobra 2024 do 3. marca 2025. V tekmovanje se je vključilo 20 otrok..

e) Projekt Bralni vlak

V Knjižnici Makse Samsa smo lanskega oktobra razširili bralni park z novim projektom Bralni vlak, založbe KUD Sodobnost International, ki spodbuja bralno kulturo in povezuje bralce po vsej Sloveniji. Projektu se je pridružilo več bralnih tandemov naših uporabnikov, kjer so se pridni bralci vseh starosti lotili izziva, da skozi leto preberejo čim več knjig. Vseslovenskega bralnega natečaja sta se udeležili tudi Lea Grbec in njena hčerka Deja, njuno sodelovanje pa je preraslo v izjemno bralno dogodivščino. Kakor je dejala Lea sta se projektu pridružili iz radovednosti, a predvsem zaradi ljubezni do branja. Bralni tandem je skozi vse leto dosledno »čuhapuhal« po tirih branja, za vzpodbudo pa sta občasno prejeli tudi nagrado. Ob koncu bralnega leta sta z več kot 400 prebranimi knjigami dosegli izjemen uspeh in bili razglašeni za drugi najboljši bralni par v Sloveniji. Bralno tekmovanje je trajalo od 15. 10. 2024 do 15. 12. 2024. V projektu je sodelovalo 50 tandemov iz naše knjižnice.

f) Nacionalni projekt »Skupaj beremo« za mladino

Tudi za mlade bralce smo v septembru in oktobru pripravili srečanja v okviru Nacionalnega meseca skupnega branja. Pri projektu smo sodelovali z Dnevnim centrom Sonček in OŠ Dragotina Ketteja Tokrat smo k sodelovanju povabili go. Gaberšnik Marico, katera je otrokom predstavila svoje vtise s popotovanja po severnem Pakistanu. Družili smo se **dvakrat**, skupaj 3 ure. Pri projektu je sodelovalo **70** oseb (64 učencev in 6 odraslih).

g) Projekt »Sončki v knjižnici«

V letu 2024 smo z dnevnim centrom Sonček nadaljevali z mesečnimi tematskimi srečanji. Predstavili smo jim knjige, srečanja obogatili s projekcijami ali ogledom filma; skupaj smo igrali družabne igre.... V tem letu smo imeli **4** srečanja. Srečanj se je udeležilo **74** oseb (62 otrok in 12 odraslih). Družili smo se 6 ur.

h) Projekt »Knjiga je prva liga«

Nadaljevali smo tudi s projektom, katerega izvajamo v sodelovanju z učeni 2. in 3. triade OŠ Dragotin Kette. Otroci nas obiščejo v knjižnici, kjer poteka pogovor na določeno temo, otroci tekmujejo v kvizih. Imeli smo **3** srečanja, na njih je sodelovalo **127** oseb (121 učencev in 6 odraslih). Družili smo se 4,5 ure.

i) Mesečna knjižna uganka

V knjižnici vsak mesec pripravimo dve knjižni uganki. Knjižno uganko lahko otroci rešijo v knjižnici ali preko naše spletne strani. Pripravili smo 24 mesečnih ugank, rešilo jo je 620 otrok. Mesečno izžrebamo nagrajenca uganke, ki prejme knjižno nagrado.

j) Kvizi

Za osnovnošolce smo pripravili **2** počitniška kviza, za različne starostne skupine otrok. Kvize je rešilo 150 otrok.

k) Ustvarjalne delavnice

V knjižnici smo letos pripravili 3 ustvarjalne delavnice. V mesecu decembru smo imeli ustvarjalno delavnico z Damjano Kaluža Benigar. Izdelovali smo novoletne voščilnice. Na delavnicah je sodelovalo 55 otrok in 8 odraslih. Družili smo se 4 ure.

8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«

Tudi letos je v knjižnici potekala počitniška bralna značka »Bralni metulj«. Otroci so sodelovali na različne načine: z ilustracijo na temo prebrane knjige, ostalimi likovnimi izdelki, z obnovo knjige. 24. septembra 2024, smo v knjižnici pripravili zaključno prireditev. Vsi **103** sodelujoči otroci so prejeli bralno diplomu in praktično nagrado.. Izdelki otrok so bili razstavljeni v knjižnici.

8.2.6 Priložnostne razstave

Na oddelku za mladino smo tudi v letu 2024 pripravljali priložnostne razstave. Pri tem smo sodelovali z Vrtcem Jožefe Maslo, z vrtcem Antonina ter z dnevnim centrom Sonček. Pripravili smo 30 priložnostnih razstav. Ogledalo si jih je 4.580 obiskovalcev (1.500 odraslih in 3.080 mladine).

- Živali in bivanje pozimi
- Kakovostne knjige z znakom »ZLATA HRUŠKA 2024
- Življenje Eskimov
- Ptice pozimi
- »France Prešeren«- kulturni mesec
- Čas »Valentina«
- Pustne maske v knjižnici
- Praznik vseh žena
- Materinski praznik
- Obletnica smrti Makse Samsa
- Velikonočni izdelki
- Hans Christian Andersen- življenje in delo
- Slovenski dan knjige- najbolj brane novejša mladinske knjige
- Mednarodni dan knjig za otroke
- Boža – Božena Lesjak in knjige za branje otrok z desleksijo
- Ivan Sivec- razstava mladinskih knjig
- Pomlad in prvi znanilci pomladi
- »Hura, počitnice so tu«, priporočene knjige za počitniško branje
- Počitniški kviz »Slovenski strip v sliki in besedi
- Počitniški kviz » E- knjiga- ELA
- Beri zlahka- razstava knjig za začetno – lahko branje
- Dan zlate knjige- France Bevk
- »Medgeneracijsko branje«
- Mednarodni projekt »Berimo skupaj«
- Razstava Ob tednu otroka
- Praznik zbirke knjig »Čebelica«
- Praznovanje noči čarovnic
- Jesenski čas - značilnosti in knjige na to temo
- Razstava Ob dnevu splošnih knjižnic
- Zima - s knjigo v roki

V letu 2024 smo imeli v knjižnici 350 prireditev (186 za odrasle, 164 za mladino). Skupaj se jih je udeležilo 18.568 oseb (10.418 odraslih in 9.136 mladine).

9. DOMOZNANSKI ODDELEK

Pomembna dejavnost knjižnice je tudi ustvarjanje domoznanske zbirke, ki je zagotovo najpomembnejša zbirka vsake splošne knjižnice. Z njo knjižnice ohranjajo lokalno kulturno dediščino in zgodovino kraja. V zbirko je vključeno gradivo, ki izpolnjuje vsaj enega od kriterijev, ki se navezujejo na geografsko območje, katerega knjižnica pokriva s svojo domoznansko dejavnostjo. Knjižnica zbira gradivo, ki se po vsebini nanaša na ilirskobistriško območje, gradivo, ki je nastalo na tem območju ali pa so ga ustvarili avtorji s tega območja.

Danes zbirka obsega več kot 13.000 enot raznovrstnega domoznanskega gradiva. Najobsežnejša je zbirka tiskanega knjižnega gradiva z domoznansko vsebino. Poleg lokalnega časopisja v knjižnici zbiramo tudi ČLANKE z domoznansko vsebino iz tekočega časopisja. Članke izrezujemo, jih vsebinsko in formalno obdelamo v sistemu COBISS, ter jih hranimo in razvrščamo v mapah po vsebinskih področjih in kronološko.

Tabela 27: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2024

	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
enote	82	18	49	149
naslovi	49	9	23	81

**Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.*

V letu 2024 smo v domoznanskem oddelku pridobili 149 enot, oziroma 81 naslovov knjižničnega gradiva (z nakupom 16, z darovi 65 naslovov). Formalno in vsebinsko smo obdelali 159 člankov (kreirali 141 članek), jih digitalizirali in shranili v mape. Do 31.12.2024 je bilo v sistemu COBISS računalniško obdelanih 4.922 enot oz. 2.847 naslovov knjižničnega gradiva, ter 9.057 člankov z

Na portalu Kamra so si uporabniki v letu 2024 ogledali naše digitalne zbirke 9.142 krat. Na portalu Obrazi slovenskih pokrajin, kjer so vnesene tudi bistriške osebnosti, si jih je v letu 2024 ogledalo 7.147 uporabnikov. Na portalu Dobreknjige.si smo imeli 531 ogledov.

Nadaljevali smo tudi z digitalizacijo domoznanskega gradiva. V celem letu je bilo skupaj digitalizirano 59 razglednic in 11 publikacij, katere so bile objavljene tudi na spletnem portalu DLIB. Vsebine digitaliziranega domoznanskega gradiva (373 časnikov in 7 knjig), ki se nahaja na spletnem portalu DLIB so si uporabniki v letu 2024 ogledali 3.867 krat.

10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER

Potujoča knjižnica Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper na območju občine Ilirska Bistrica obiskuje osem postajališč, in sicer: Harije, Huje, Podgrad (Plamo), Podgrad (šola), Pregarje, Račice, Starod in Tominje.

V letu 2024 je bilo na bibliobusu aktivnih 56 članov. V potujočo knjižnico sta se vpisala 2 nova člana. Bibliobus so uporabniki obiskali 335 krat. V tem letu so si izposodili 870 enot knjižničnega gradiva.

11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI

11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI

Splošne knjižnice zaposlujejo strokovne, manipulativne in administrativno-tehnične delavce. Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar, višji knjižničar in knjižničar. Splošna knjižnica zaposluje strokovne delavce v razmerju 70% bibliotekarjev in višjih knjižničarjev in 30% knjižničarjev.

Struktura zasedenih delovnih mest je sledeča:

Tabela 28: Struktura delovnih mest

<i>delavci</i>	stanje 2024	standard	doseganje standarda %
strokovni	6	7	85,7
račun. in administrativni	1	1	100
manipulativni	0	1	0
vzdrževanje rač. sistemov	0	1	po pogodbi
upravni	1	1	100
hišnik oz. vzdrževalec	0	1	po pogodbi
tehnični	1	1	100
SKUPAJ	9	12	75

V knjižnici je bilo v letu 2024 fizično prisotnih 9 delavk, vzdrževalec oz. hišnik pa je pogodbeno vezan na delo v našem zavodu. Prav tako imamo pogodbo s podjetjem MADD d.o.o. za vzdrževanje računalniške opreme.

Izobrazbena struktura zaposlenih :

- VIII. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- VII/2. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- VII/1. stopnja izobrazbe.....3 zaposlene
- VI. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- V. stopnja izobrazbe 2 zaposleni
- IV. stopnja izobrazbe 1 zaposlena

11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV

Za kvalitetno in strokovno delo vseh zaposlenih smo se tudi v letu 2024 knjižničarke udeleževale raznih izobraževanj, strokovnih posvetov in seminarjev. Izobraževanja so potekala v živo, kot preko Zoom aplikacije. Nadaljevali smo tudi s strokovnimi kolegiji, kjer poleg organizacijskih vprašanj izmenjujemo sprotno pridobljena znanja in izkušnje.

11.3 STROKOVNO DELO

Sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije

Knjižnica Makse Samsa je aktivna članica vzajemnega bibliografskega kataloga že od leta 1996. Na dan 31.12.2024 ima v svoji lokalni bazi 101.718 bibliografskih zapisov. V letu 2024 je ena

strokovna delavka z licenco v sistem vzajemne katalogizacije prispevala 190 zapisov. Knjižnica je v svojo bazo v letu 2024 prevzela 2.035 bibliografskih zapisov.

Ureditev gradiva in knjižnični katalog

V osrednji knjižnici Makse Samsa je knjižnično gradivo na vseh oddelkih in v skladišču postavljeno v prostem pristopu in po sistemu UDK. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle. Leposlovje za mladino je urejeno po starostnih stopnjah. Prav tako je ločeno (v omarah v študijski čitalnici) postavljeno tudi gradivo z domoznansko tematiko. V knjižnici je vsem uporabnikom omogočen dostop do elektronskega kataloga. Gradivo, s katerim knjižnica ne razpolaga, za uporabnike knjižnica naroči preko medknjižnične izposoje.

Svetovanje uporabnikom

Poleg svetovanja pri izbiri leposlovja in iskanju strokovne literature za potrebe seminarskih, raziskovalnih in diplomskih nalog, je bilo uporabnikom v letu 2024 knjižnici **posredovanih okrog 22.391 informacij.**

Sodelovanje z drugimi institucijami in društvi

Knjižnica zgledno sodeluje z vsemi osnovnimi šolami v občini, z vrtci, z gimnazijo, z Društvom za krajevno zgodovino in kulturo, z Javnim skladom za ljubiteljsko dejavnost – izpostava Ilirska Bistrica, s pevskimi skupinami na bistriškem, z likovnim društvom Franceta Pavlovca, z literarnim društvom, s Klubom študentov in drugimi...

Stiki z javnostmi

Preko medijev (radio, lokalno časopisje), naše spletne strani in Facebooka smo redno obveščali javnost o naših prireditvah. V Bistriških odmevih in v Primorskih novicah smo občane obveščali tudi o drugih dogodkih, ter poročali o naši dejavnosti. O naših prireditvah velikokrat poroča Radio94, radio Capris in RTV Koper ter domača Tv Galeja.

12. REALIZACIJA PLANA

V knjižnici nenehno ugotavljamo uspešnost delovanja knjižnice in posameznih knjižničnih storitev ter rezultate primerjamo s poslanstvom knjižnice ter njenimi cilji.

LETO 2024 V PRIMERJAVI Z LETOMA 2022 IN 2023

Tabela 29: Leto 2024 v primerjavi z letoma 2022 in 2023

PRIMERJAVA	2022	2023	2024
Število prebivalcev (na dan 1.1.)	13.399	13.362	13.313
Število zaposlenih	9	9	9
Odprto ur/teden	54	54	54
Odprto ur/ leto	3.105	3.395	3.985
Število enot knjižničnega gradiva	125.853	128.362	130.680
Letni prirast gradiva - vse	3.273	3.354	3.257
a) samo nakup	2.999	3.090	2.967
Odpis	643	846	936
Število kreiranih zapisov v letu	245	280	190

Število AKTIVNIH članov	3.686	3.706	3903
Odstotek včlanjenih prebivalcev - aktivni	27,5	27,7	29,31
Število uporabnikov - obisk v knjižnici	119.196	120.153	125.821
a) samo izposoja	64.648	65.348	70.719
b) ostali obisk	54.548	54.805	55.102
Izposojeno gradivo na dom	142.995	144.160	144.179
Izposoja gradiva v čitalnico	15.649	16.162	18.073
Medknjižnična izposoja	361	323	302
Število dogodkov v knjižnici	329	415	350
a) za odrasle	110	173	186
b) za mladino	219	242	164
Udeleženci dogodkov v knjižnici	19.520	19.532	19.554
a) odrasli	9.295	10.413	10.418
b) mladina	10.225	9.119	9.136
Število objavljenih dogodkov na spletu (YouTube)	14	37	46
Virtualni obisk dogodkov na spletu	82.403	12.242	6.864
Število obiskovalcev spletne strani	7.100	5.600	5.928
Število ogledov spletne strani	19.000	25.000	24.397
Število objav FB	95	89	115
Število ogledov objav na FB	3.002	7.669	2.200
Fotokopije/izpis na tiskalnik/sken - uporabniki	3.436	1.300	2.000

Tabela 30: Merljivi kazalci - triletno povprečje

leto	2021	2022	2023	povprečje	2024	razlika %
Dosežen letni dotok gradiva (nakup)	3.071	2.999	3.090	3053,333	2.967	97%
Dosežen letni dotok gradiva (celotni prirast)	3.266	3.273	3.354	3297,667	3.257	99%
Število uporabnikov - fizični obisk v knjižnici	117.005	119.196	120.153	118785	125.821	106%
Število enot izposojenega gradiva	154.400	158.644	160.322	157788,7	162.252	103%
Število prireditev in dogodkov v knjižnici	218	329	415	321	350	109%

Tveganje za nedoseganje ciljev je največje na področju nabave knjižničnega gradiva, saj je le-ta zelo odvisna od namenskih sredstev, ki jih zagotavljata Občina ustanoviteljica in Ministrstvo za kulturo.

Tabela 31: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva

2024	planirano	doseženo	%
izposoja knjižničnega gradiva	75.000	144.179	192,2
število aktivnih članov	3.000	3.903	130,1
število obiskov	99.000	125.821	127,1
medknjižnična izposoja	50	302	604

Knjižnica je srce lokalne skupnosti (dnevna soba). Omogoča vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj, dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje.

Menimo, da uspešno spodbujamo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjamo kulturno identiteto in sooblikujemo podobo bistrškega območja, ki se odraža tudi v funkcionalni pismenosti njenih prebivalcev.

Kazalci uspešnosti potrjujejo, da je v zavodu vzpostavljena organizacija dela, ki zahteva od vseh zaposlenih veliko napora, dogovarjanja in natančnega načrtovanja.

Zagotovo pa v danih prostorskih pogojih uspešno združujemo tradicionalno knjižnično dejavnost s sodobnimi storitvami. Povezujemo veliko različnosti in gradimo most med preteklostjo in sedanjostjo.

Poslovno poročilo je del letnega poročila za leto 2024, ki ga je obravnaval in potrdil Svet zavoda na seji, ki je bila 25. 2. 2025

Direktorica
mag. Damijana Hrabar

Ilirska Bistrica, februar 2024